

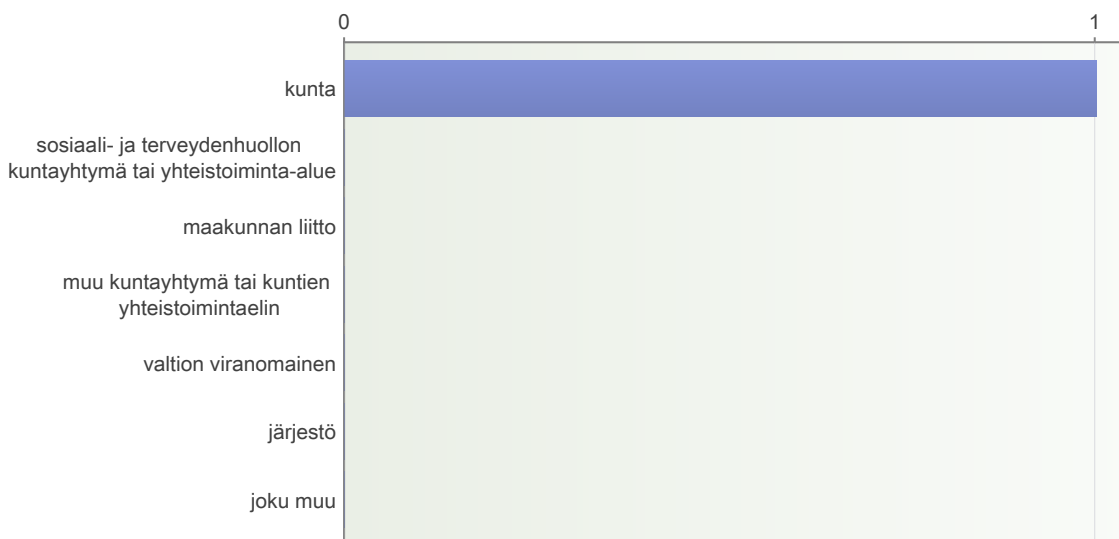
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Muonion kunta	Katri Rantakokko	katri.rantakokko@muonio.fi	7.11.2016	kunnanvaltuusto

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Tavoitteiden saavuttaminen riippuu palvelulupausten sisällöstä ja palveluiden tosiasiallisesta saavutettavuudesta. Sote-valmistelun perusteella ei ole vielä olennaisia tietoja, esim. valinnanvapausmallin toteutuminen paljon palvelua tarvitsevien osalta, joiden valmiudet toimia järjestelmässä ovat heikommat (mm. muistisairaat, kehitysvammaiset tai moniongelmaiset). Harvaan asutulla alueella voi olla vaikea toteuttaa valinnanvapautta palveluntuottajien vähyyden vuoksi.

Palvelulupaukset tulisi määrittellä maakuntien omassa hallinnossa, lähipalvelut ja niiden saavuuden määrittäminen laissa ei huomioi Lapin erityisolosuhteita. Monikanavaisuuden tavoite on hyvä, mutta se ei voi olla vain sähköisten palveluiden kehittämistä.

Palvelukriteeristöjen yhdenmukaistaminen on hyvä periaate.

Palveluiden saavutettavuus on Lapin pitkien välimatkojen vuoksi suuri haaste ja se tulee huomioida harvaan asutuksen (asukastiheys) kompensaatiossa riittävästi.

Saamenkielisten sote-palvelujen turvaamiseksi osoitettu erillismääräraha tulee turvata lailla saamelaisten

kulttuuri-itsehallinnon perustalta.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Tavoitteiden saavuttaminen riippuu palvelulupausten sisällöstä ja tosiasiallisesta saavutettavuudesta. Pienemmillä resursseilla on tarjottava palvelua ja yksityinen sektori tavoittelee voittoa, joten kustannusten kasvun hillintään päästään vain palveluiden laatua, tasoa tai saavutettavuutta heikentämällä. Uudistuksen tavoitteet ovat ristiriitaisia tämän kanssa (yhdenvertaiset palvelut, kustannuskasvun leikkaaminen ja valinnanvapaus).

Tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voidaan parantaa etenemällä pe-ruspalveluilla ja poistamalla erityispalveluista päällekkäisyyksiä. Tilanteessa korostuu palvelutarpeen arviointi ja oikea-aikainen ohjaus. Palvelulupausta ja resursseja määriteltäessä tulee huomioida, että voimassaolevassa lainsäädännössä on määritely asiakkaiden oikeuksia palveluihin.

Lapissa yksi keskeinen kysymys kustannusten hillinnässä on se, kuka vastaa kuljetuskustannuksista (asiakas, järjestäjä, tuottaja), ja tämä tulee huomioida riittävästi rahoituksessa, esim. asukastiheyskertoimessa.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntien tulisi itse vastata tehtävien, talouden ja muun organisoimisesta. Vaikka järjestäminen ja tuottaminen erotellaan, tulee sen organisointi jättää maakunnan itse ratkaistavaksi.

Maakunnan palvelut ovat valinnanvapauden piirissä, mutta tukipalvelut on säädely neljään valtakunnalliseen palvelukeskukseen. Tulisi huomioida, että palvelukeskukset toimivat hajautetulla toimintamallilla, jotta turvataan ko. työpaikat ja tehokkaat toimintamallit maakunnissa. Esim. sote-ICT on perusteltua keskittää, mutta muiden tukipalvelujen osalta tulisi hyödyntää jo olemassa olevia, toimivia tukipalvelurakenteita.

Palveluiden yhtiöittämisveloitteita tulisi väljentää. Kun yhtiöittäminen on taloudellista, on se järkevää, mutta missä julkinen toimija on tälläkin hetkellä käytännössä ainoa järkevä tapa taata yhdenvertaiset palvelut, pakkoyhtiöittämistä tulisi välttää. Tavoitteena tulee olla tosiasiallinen vaikutusmahdollisuus myös palveluiden tuottamiseen yhtiöittämisveloitteen osalta. Palvelujen kannalta todellinen valta on tässä mallissa yhtiöissä, eikä demokratia toteudu siten.

Maakunnalle tulisi taata itsehallinnollinen asema palvelustrategiasta ja -rakenteesta päätettäessä, vaikka rahoitus tuleekin valtiolta. Valtionohjauksen tulisi keskittyä poliittisesti strategiaan kysymyksiin. Sen sijaan palveluita koskevat operatiiviset ammatillista ja alueellista asiantuntemusta edellyttävät asiat tulisi jättää maakuntien päätösvaltaan.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Vastaajien määrä: 1

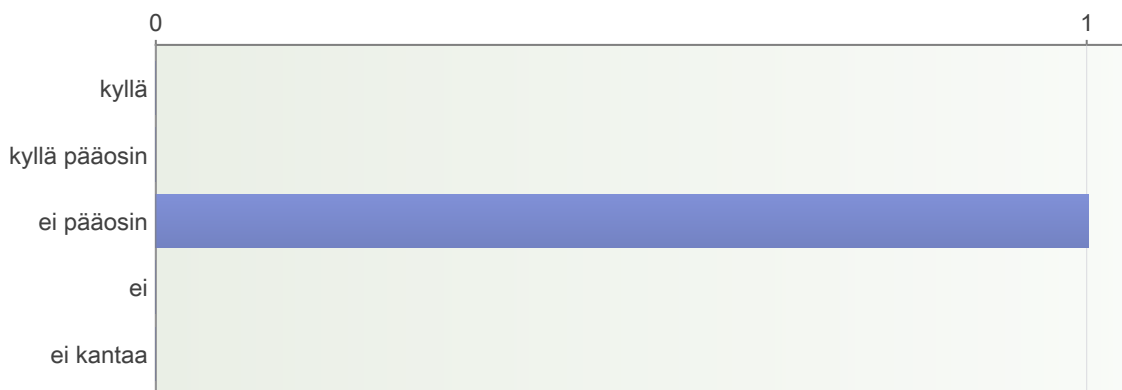

Avoimet vastaukset: ei kantaa

- Maakuntalain tulisi olla mahdollistava yleislaki.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

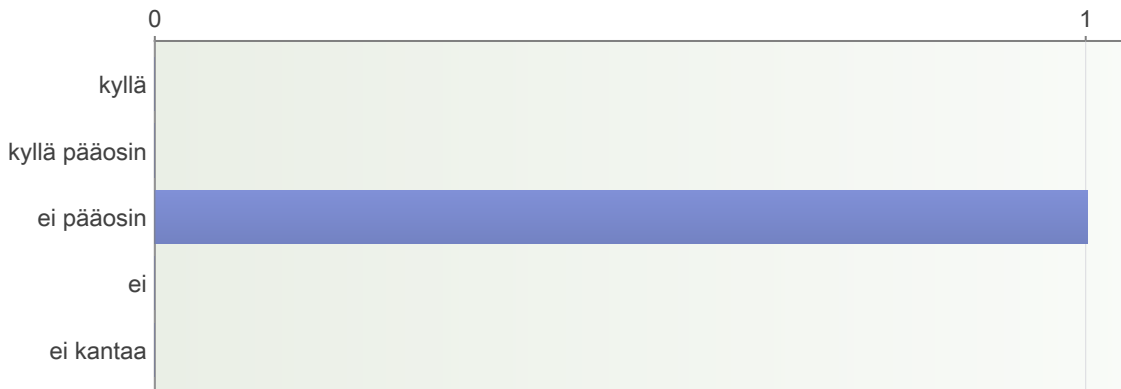

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakunnan tehtäväkokonaisuuksien osalta pelastustoimen ja ensihoidon järjestämisvastuu tulee olla 18 maakunnalla tasavertaisesti. Alueella tulee olla oikeus sopia tehtävistä, joita maakunta delegoi keskenään tai kunnille tai kunnat maakunnalle. Työllisyydenhoito tulee asettamaan suuria haasteita kunnissa. Terveiden ja hyvinvoinnin edistämisen osalta vastuut ja työnjako maakunnan ja kunnan välillä on selkiytettävä ja täsmennettävä lakiin. Kunnat ovat huolissaan siirtyvän henkilöstön irtisanomissuojasta ja työn jatkuvuudesta. Näin suuren henkilöstön siirtymän yhteydessä tulisi arvioida kasvupalvelulakia ja työmarkkinatuen kuntaosuutta, eli nk. sakkomaksuista luopumista. Valtiolta maakunnalle siirtyvät tehtävät tulee rahoittaa rahoitusperiaatteen mukaisesti kokonaan valtion varoista.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

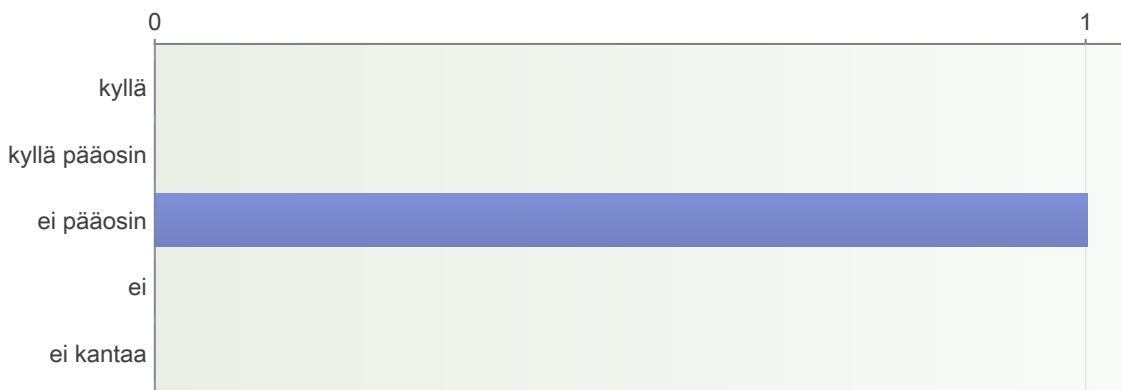

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakuntien tulee toteuttaa hajautettua toimintamallia, jolloin se ei etäänny liian kauas kuntalaisista. Kolmannen sektorin ja järjestöjen vaikuttamismahdollisuudet on kirjattava kuten kunnissa/uudessa kuntalaissa.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

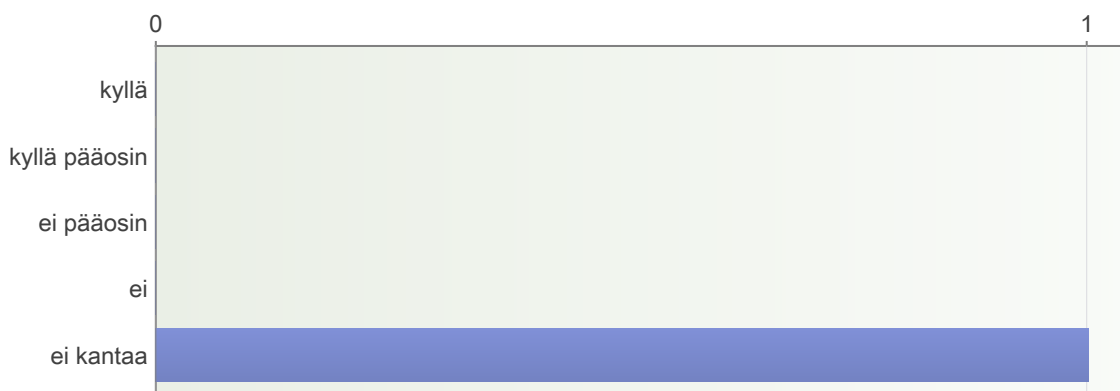

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Palveluiden järjestäminen ja tuottaminen selkeästi toisistaan voi olla hyvä asia, mutta palvelulaitoksen ja tytäryhteisöjen omistajaohjaus on turvattava. Valta tulee olla maakuntavaltuustolla, ei palvelulaitoksella.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluiden yhdenvertaisuus ei esitetyllä lailla tule taatuksi Lapissa, jossa alueet, seutukunnat ja kunnat poikkeavat huomattavasti toisistaan.

Saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi osoitettu erillismääräraha tulee turvata lailla saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon perustalta. Vieraskielisyyskerroin ei turvaa saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuutta.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädetään lähipalveluista. Säännöksen tarkoitus on turvata lähipalvelut, mutta harvemmin tarvittavia palveluita keskitetään ja tämä eriarvoistaa asukkaita Lapin harvaanasutuilla alueilla, mikäli välimatkoihin liittyviä kuluja ei korvata. Tässä vaiheessa on hankalaa hahmottaa tulevaa palvelurakennetta kansalaisen näkökulmasta. Esimerkiksi sosiaalityö on lähipalvelua, mutta lastensuojelu määritellään erityispalveluksi joiltakin osin. Palvelukokonaisuuden jakaminen perus- ja erityispalveluihin vaarantaa kokonaisvaltaisesti etenevän palveluprosessin. Turvallisuus ja yhdenvertaisuus koskevat kaikkia, niin kuntalaisia kuin matkailijoita. Lapissa on kolmen valtakunnan rajat vastassa, mikä tulee myös huomioida maakunnan palvelujen järjestämisessä. Saamelaisten palveluita voidaan käyttää rajan yli. Lakiluonnoksen mukaan erityistason sairaanhoidon lisäksi myös sosiaalihuollon erityisryhmien tai muiden vaativien sosiaalipalvelujen palvelutuotannon toteutus voidaan osoittaa asetuksella säädettävän maakunnan tehtäväksi. On huolestuttavaa, että keskitettävät palvelut eivät ole lausuntoa annettaessa tiedossa. Sosiaalipalvelujen osalta on syytä korostaa, että sosiaalinen asiantuntijuus kohdentuu asiakkaan ja hänen yhteisönsä väliseen suhteeseen ja yhteiskunnan sekä asiakkaan toimintaympäristön tuntemiseen. Useasti ja toistuvasti tarvittavat palvelut tulee järjestää ensisijaisesti lähellä ihmisten arkea, näin turvataan heikossa asemassa olevien ihmisten tuki. Esimerkiksi omatyöntekijän, jonka suhde asiakkaaseen perustuu luottamukseen, tulee olla mukana läpi koko erityispalveluprosessin. Asiakkaan arjen tunteminen on tärkeää tehokkaan palveluprosessin toteutumisessa.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa.

Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

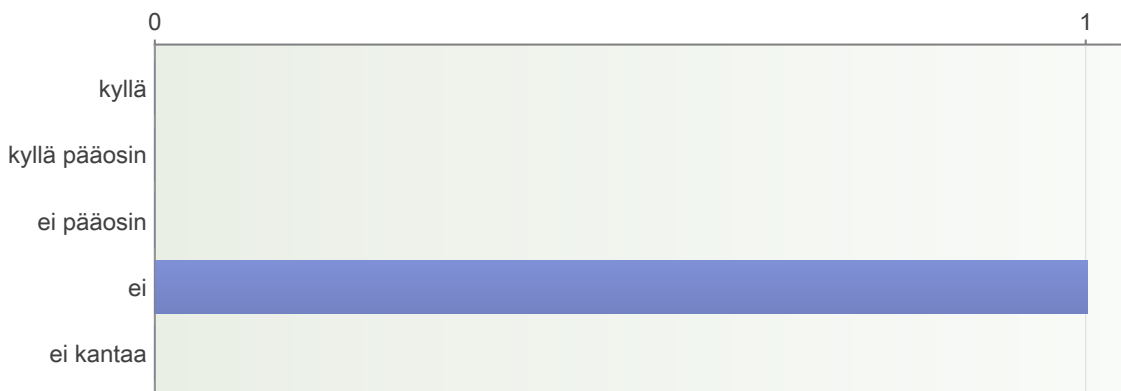

Avoimet vastaukset: kyllä

- Lähtökohtaisesti molempien osapuolten hyväksymät sopimukset ajatellaan sitoviksi ja osapuolten oletetaan voivan luottaa toisiinsa.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

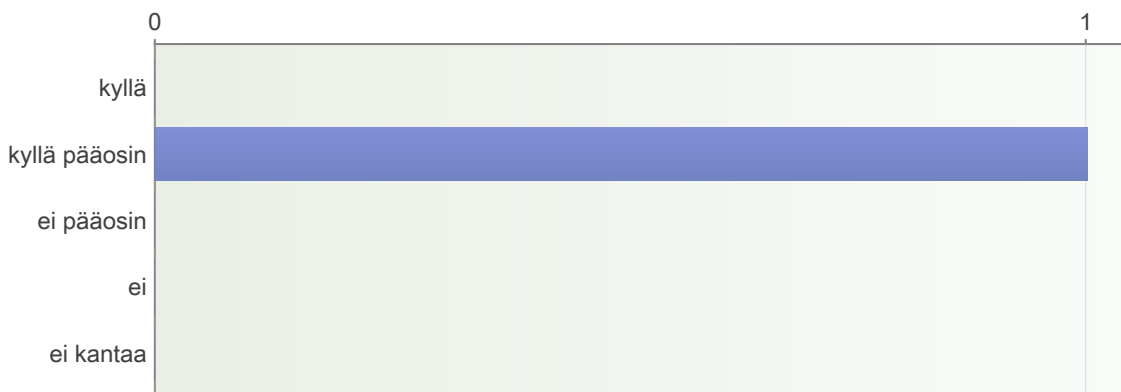
Avoimet vastaukset: ei

- Sote-palvelut tulee tuottaa väestön tarpeiden mukaan lähellä asiakasta. Asiakaslähtöinen integraatio ei toteudu lakiesityksessä. Uudistuksen kokonaisuuteen liittyvät valinnanvapaus, monituottajamalli ja yhtiöittämisvelvoite vaarantavat integraation toteutumisen ja edellyttävät maakunnalta sellaista järjestämisosaamista, josta ei ole aiempaa kokemusta. Asiakaskohtaisen integraation toimiminen edellyttää laajaa palveluohjauksesta vastaavaa henkilökuntaa koordinoimaan pirstaleista palvelujärjestelmää. Tähän tarvittava henkilöstö tulee lisäämään kustannuksia ja osaltaan heikentämään tavoitteena olevaa kustannusten kasvun leikkaamista. Integroitujen palveluketjujen perusedellytyksenä on, että asiakastietojärjestelmät on sovitettu yhteen ja samalla on kyetty ottamaan huomioon tietoturvasääntö, asiakkaan itsemääräämisoikeus ja sallassapito. Yksilöllinen valinnanvapaus edellyttää, että asiakkaat saavat avoimesti tiedon kaikista palveluista. Palvelujen

laatuvaatimukset tulee olla avoimesti kuvattu. Palvelutarjottimella olevista palveluista tulee olla saatavilla ulkopuolisen tahon laatima laatu-arvio. Palvelujärjestelmän rahoituksessa on myös nähtävissä mekanismeja, jotka johtavat siihen, että terveyden- ja hyvinvoinnin edistäminen kunnissa ei toteudu ja väestön sote-palveluiden tarve lisääntyy, esim. –kuntien vastuulle jäävä erityisryhmien asuntorakentamisen ja sosiaalipalveluihin kuuluvan palveluasumisen välinen rajapinta –riski valinnanvapauden painottumisesta peruspalveluihin ja erityispalveluiden kustantaminen pääosin julkisin varoin, kustannusten voi olettaa valuvan peruspalveluista erityispalveluihin kuten esim. Norjassa.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudessa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Valtion ohjauksen tulisi kohdistua ensisijaisesti strategisiin tavoitteisiin, ei operatiiviseen toimintaan. Pääosin on hyvä, että valtio ohjaa kalliita palveluprosesseja ja alussa ohjaus on välttämätöntä, esim. erikoissairaanhoidon ja ICT. Vahva valtionohjaus voi myös heikentää alueiden omia innovaatioita ja palveluratkaisuja, maakuntien erot tulee ottaa huomioon. Vahvan valtion ohjauksen ja ohjaustoimien toteutuksen valvonnan aikaansaaminen tulee vaatimaan lisäresursseja, joiden voi olettaa olevan pois palvelutuotannon resursseista.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

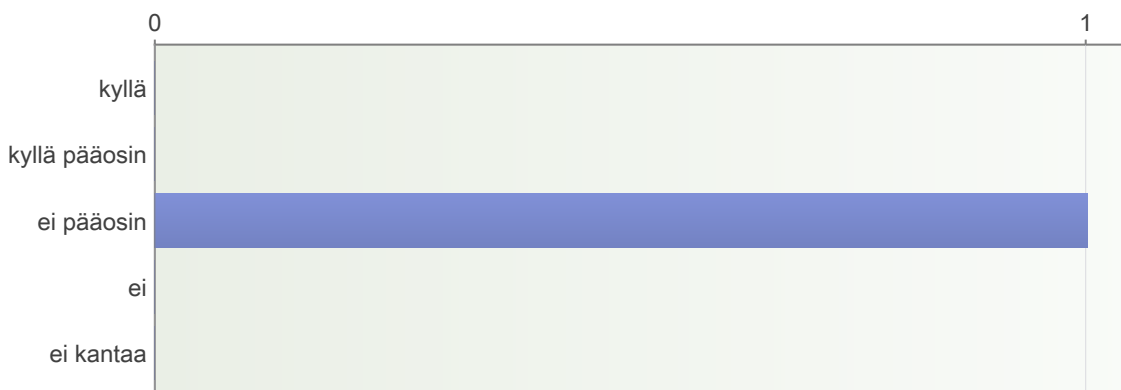

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Uudistuksessa tuodaan ehdottomaksi sote-palveluiden järjestämisen ja tuottamisen erottamisen mallia. Muutamat kaupungit ovat kokeilleet tätä ja luopuneet, sillä malli on todettu sopimattomaksi sosiaali- ja terveyspalveluihin. Mallin toimivuutta ei ole lakiluonnoksessa perusteltu tarpeeksi. Maakunnalla tulisi olla mahdollisuus valita tarkoituksenmukainen tapa toimia ja ratkaista alueellisen tiedon ja olosuhteiden perusteella erotetaanko järjestäminen ja tuotanto. Sosiaalihuollossa palvelut myönnetään valituskelpoisella viranhaltijapäätöksellä. Lakiluonnoksesta ei riittävällä tavalla selviä, miten virkavastuulla olevat tehtävät ja palveluiden tuottaminen on tarkoitus sovittaa yhteen asiakkaan palvelutarve ja käytettävissä olevat taloudelliset resurssit huomioiden.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sote-tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Maakunnalle tulisi antaa enemmän harkintavaltaa, mutta valinnanvapauslainsäädännön puuttuminen tekee vastaamisen vaikeaksi.

Yhtiöittämisvaateelle tulee varata riittävästi sopeutumisaikaa. Myös valvontaviranomaisen asema on jäänyt vielä epäselväksi. Julkisen vallan käyttö yhtiömuotoisessa toiminnassa, esim. lastensuojelussa, herättää paljon kysymyksiä.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Ei vastauksia.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väli aikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väli aikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

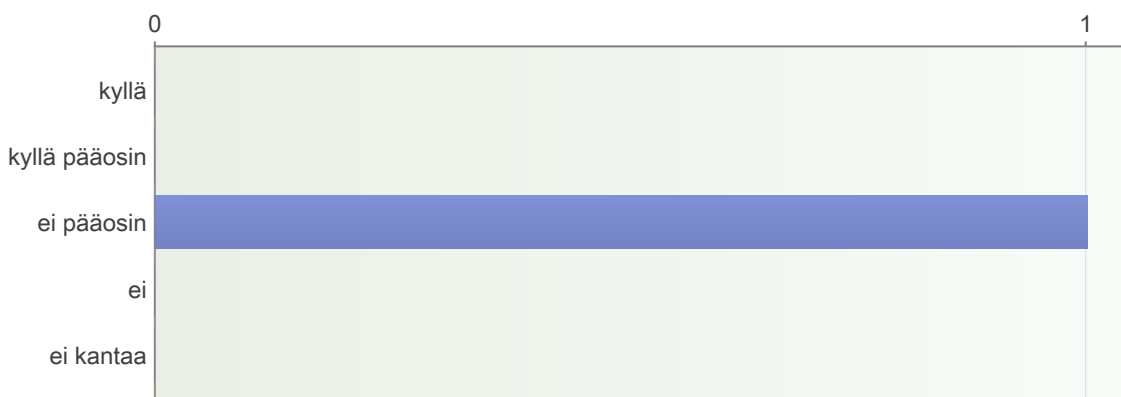
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

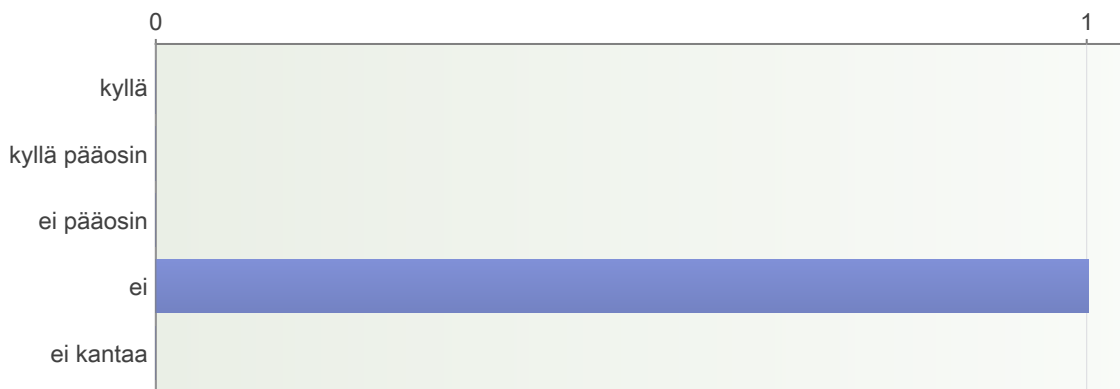

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sote-palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sote-tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Kunnat vastaavat jatkossa terveyden edistämisestä, mutta millä henkilöstöresursseilla, kun nykyiset sote-työntekijät siirtyvät maakunnalle. Maakunnalla ja kunnalla tulee voida olla yhteisiä työntekijöitä. Kysymyksiä herättää mm. miten hoidetaan sen henkilöstön osuus, joka on hallintokuntien yhteistä, esim. sivistys- ja sosiaalitoimen yhteinen koulukuraattori. Jaettujen tehtävien merkitys on pienille kunnille tärkeää, koska kaikkiin tehtäviin ei tarvita täyttä henkilöresurssia, mutta palvelu on lakisääteistä eikä pitkien etäisyyksien alueella ole tarkoituksenmukaista olla kuntien yhteisiä viran/toimenhaltijoita. Valinnanvapauden toteutuessa tulee huomioida, että kunnista siirretyn henkilöstön asema muuttuu, kun maakunnan lisäksi palveluiden tuottamisen tapa muuttuu valinnanvapauden perustuvaksi. Henkilöstöjen siirrossa tulee huomioida, että työtehtävien muuttuessa ei itse työntekemisen paikan tarvitse muuttua, vaan työtä voi tehdä paikasta riippumatta.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

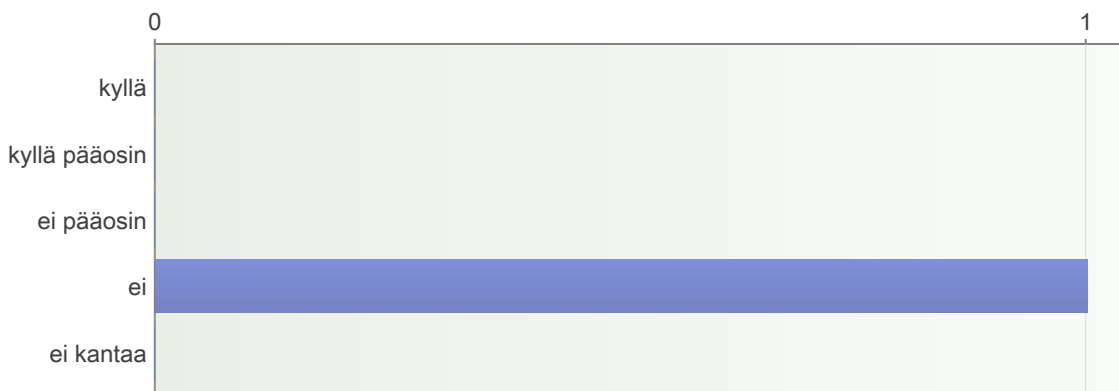
24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Kysymyksiä herättää, mikä on kuntien sote-kiinteistöjen tulevaisuus vuoden 2022–2023 jälkeen. Ratkaisuja voidaan tehdä keskitetysti, esim. maakunnallisesti. Kuntien kiinteistöjen ja irtaimiston osalta tulee luoda valtakunnallinen kompensatiomalli. Kriisikuntakriteeristöissä pitää väliaikaisesti huomioida ko. alaskirjaukset, jotta mikään kunta ei kriisiydy näiden muutosten vuoksi. Rakennusten muuntamiseen toiseen käyttötarkoitukseen tulee kunnille varata harkinnanvaraista valtionavustusta. Rakennusten muuntaminen purkaa esimerkiksi asuntopulaa. Rakennusten muuntaminen esim. palveluasunnoiksi tai ryhmäperhehoidoksi vähentää laitoshuollon tarvetta. Korjaus-/muuntamiskelvottomien sote-kiinteistöjen purkamiseen tulee varata valtionapua. Maakuntauudistus heikentää kokonaisuudessaan kuntien rahoitusasemaa sekä investointi- ja velanottokykyä. Riskien jakamisessa tulee olla mukana kaikki ne tahot, joilla on toiminnallaan vaikutusta kiinteistöjen käyttötarkoitukseen.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Kuntien veroprosentteihin ei tule asettaa rajoituksia.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Mikäli yhtiöittäminen tehdään, sen toteutus tulee asianmukaisesti valmistella ja sen toteuttaminen esitetystä aikataulusta on haasteellista.

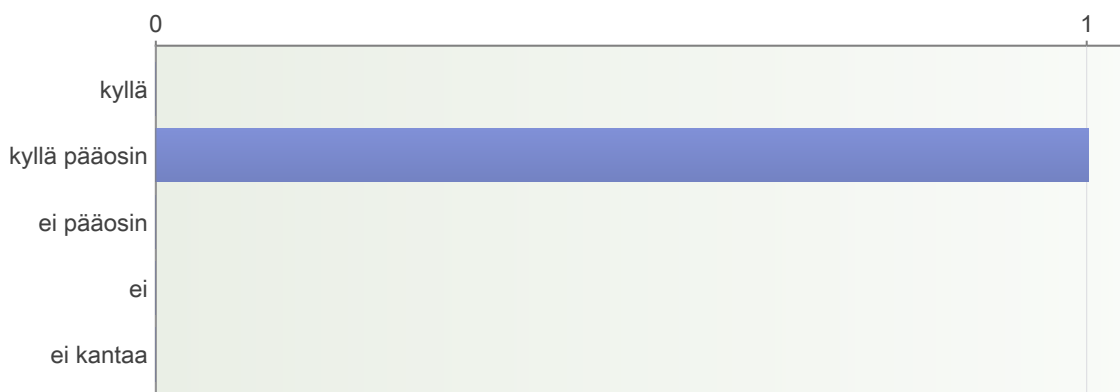
27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Vastaajien määrä: 1

- Pelastustoimen ja ensihoidon järjestämisvastuun tulee olla 18 maakunnalla tasavertaisesti.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

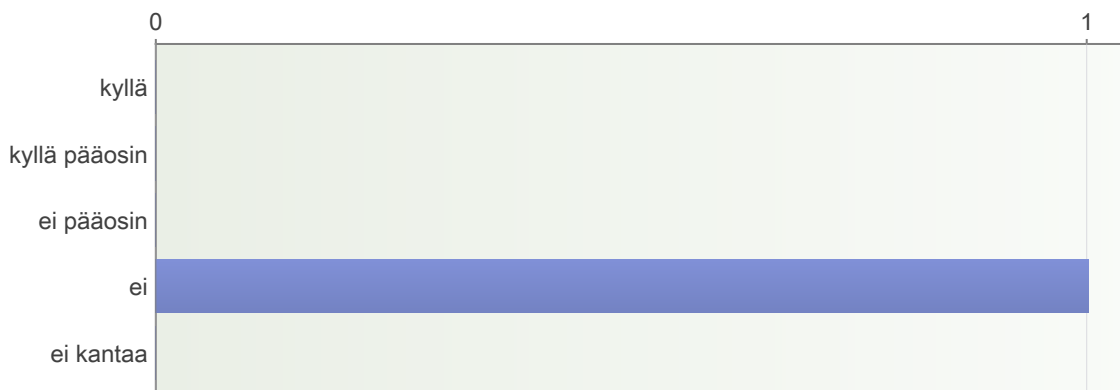
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

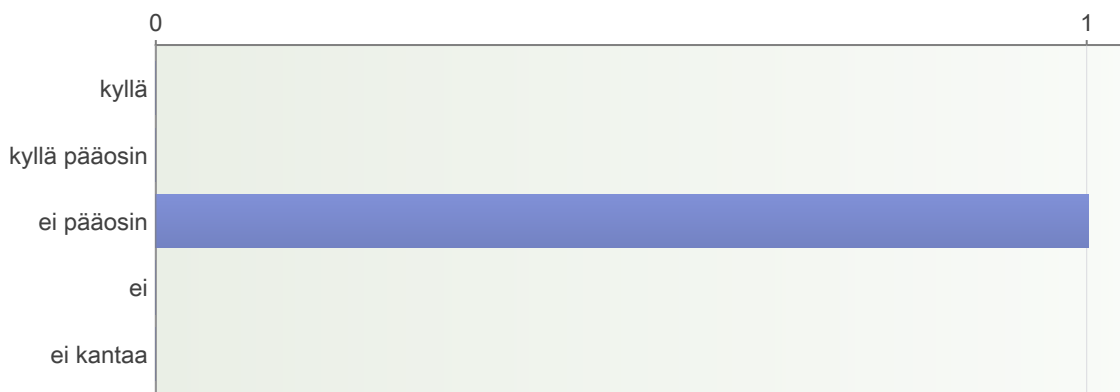
Avoimet vastaukset: ei

- Esitetyssä mallissa maakunta ei voi suoriutua lakisääteisistä tehtävistä esitetyllä rahoituksella. Esim. Lapin pelastuslaitoksen osalta: hallituksen esityksen mukaan valtio kohdentaa rahoitusta 10 % maakunnan

asukasmäärän perusteella ja pelastustoimen menot sisältyvät tähän asukaslukuperusteeseen. Jos pelastustoimen rahoitus toteutetaan esitetyllä tavalla, tarkoittaa se Lapin pelastustoimen menojen vähennystä 38 % (eli 6 miljoonan euron alijäämä v. 2016 budjettiin verrattuna). Esitys merkitsisi pelastustoimen palvelujen alasajoa Lapissa.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Asukastiheyskriteeri on esityksessä liian pienellä painoarvolla. Kertoimen tulee olla suurempi, jotta se todellisuudessa vastaa pitkien etäisyyksien, harvan asutuksen ja heikon julkisen liikenteen aiheuttamia kustannusvaikutuksia. Pienet volyymit nostavat yksikkökustannuksia ja Lapin erityispiirteet (ikä, sairastavuus, välimatkat, yhdyskuntarakenne) tulee ottaa paremmin huomioon. Saamenkielisten sote-palvelujen turvaamiseksi osoitettu erillismääräraha tulee turvata lailla saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon perustalta. Vieraskielisyyskerroin ei turvaa saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuutta.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Menoperusteisesta tarveperusteiseen siirtyvä rahoitusmalli on asianmukainen pohja, mutta lopullisessa rahoituksessa tulee huomioida muitakin kustannuksiin vaikuttavia erityispiirteitä, mikäli kansalaisten yhdenvertaiset palvelut halutaan aidosti turvata.

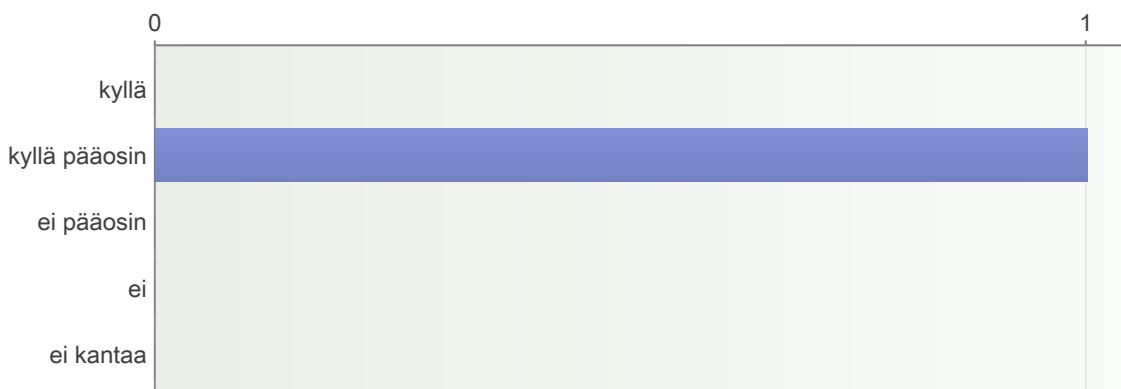
32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Vastaajien määrä: 1

- Valtionosuudessa tulisi olla mukana Lapin erityispiirteiden huomioiminen. Pitkät etäisyydet ja harva asutus vaikuttavat palveluiden kustannuksiin suunniteltua osuutta (1 %) enemmän. Harvaan asutulla alueella palveluita ei voida järjestää yhtä tehokkaasti kuin keskitetyssä yhdyskunnassa. Osaavan henkilöstön rekrytoinnissa reuna-alueilla joudutaan tulevaisuudessa yhä enemmän kilpailemaan palkkauksella, jotta palvelutarpeeseen pystytään vastaamaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Saamelaisten kielelliset ja kulttuuriset oikeudet ja erityisasema Euroopan ainoana alkuperäiskansana tulee huomioiden Lapin maakunnan rahoituksessa. Rahoitus ja siihen siirtyminen tulee suorittaa suunniteltua hallitummalla tavalla ja haja-asutusalueella asuvan väestön perusoikeudet tulee ottaa tosiasiallisesti huomioon.

33. 31. Pidätekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

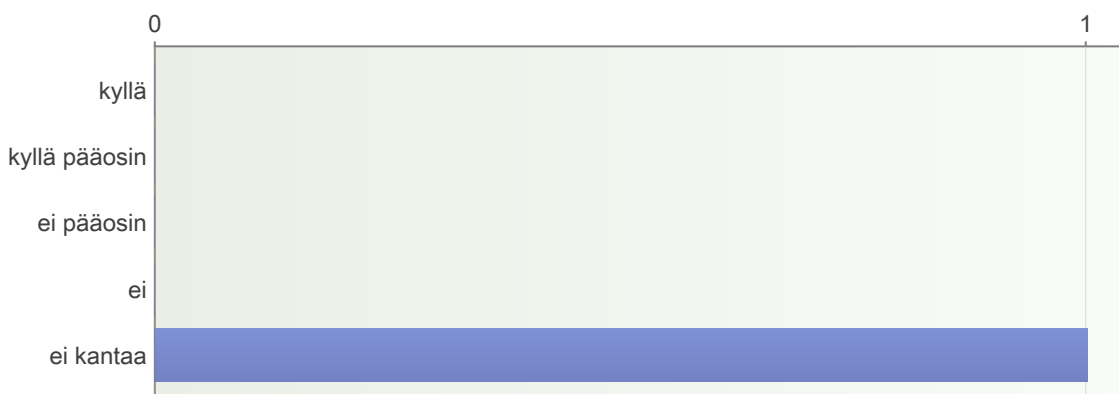
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

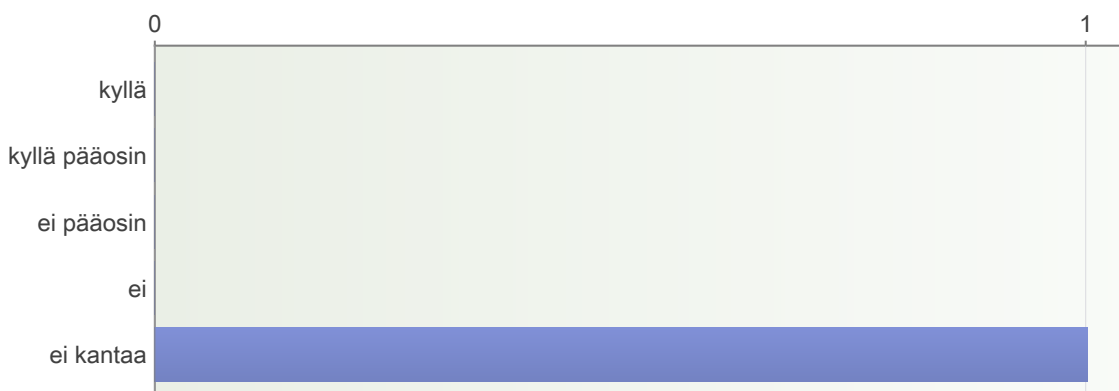
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

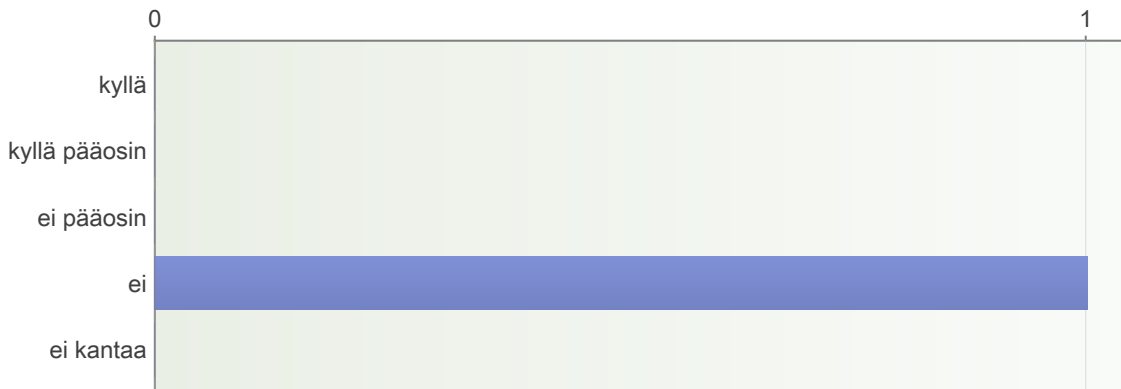
Avoimet vastaukset: ei kantaa

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

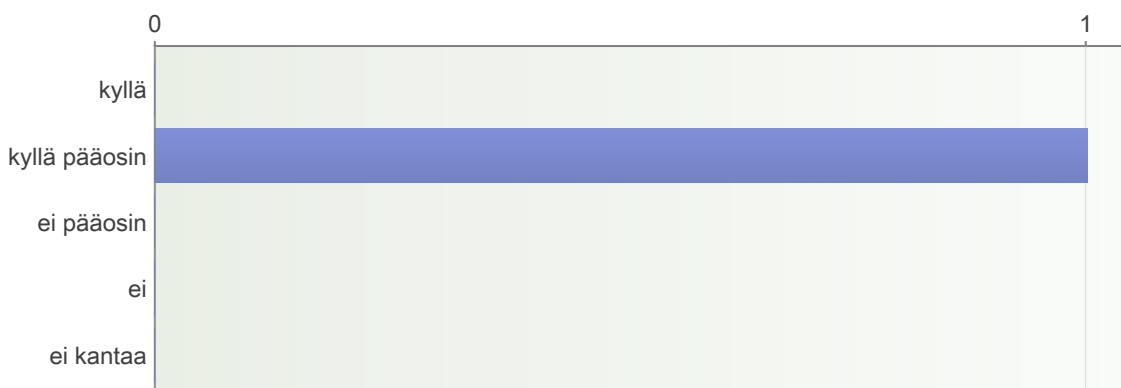
- Maakuntaverotuksen selvitystyö tulee aloittaa mahdollisimman pian, jotta saadaan vaihtoehtoja toimintaedellytyksille ja toiminnan järjestämiselle.

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

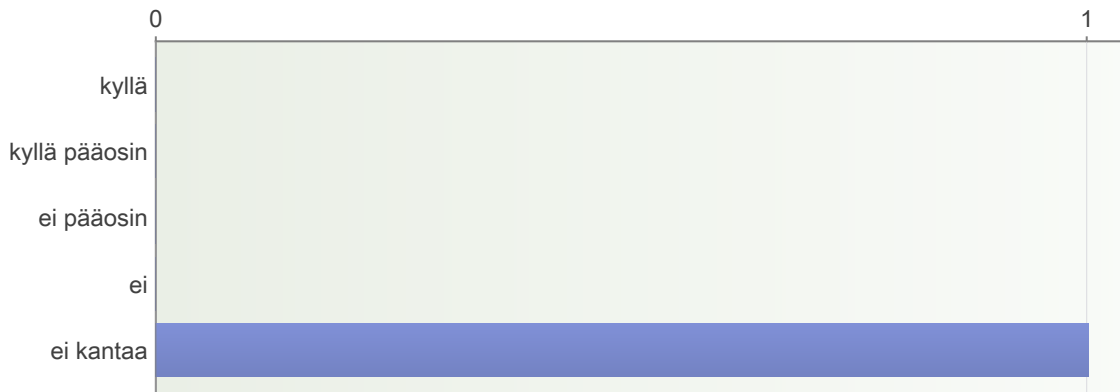
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Vastaajien määrä: 1

- Yhteistoimintamenettelyä tulisi ohjata/koordinoida valtakunnallisesti, jotta se voi olla samanaikainen ja -muotoinen kaikilla alueilla. Tästä voisivat sopia KT ja pääsopijajärjestöt. Näin suuren henkilöstön siirtymän yhteydessä tulisi arvioida kasvupalvelulakia ja työmarkkinatuen kuntaosuutta, eli nk. sakkomaksuista luopumista.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Sote-henkilöstön väheneminen vaikuttaa keskusten ulkopuolella olevien kuntien verotulojen vähenemiseen keskittämisen ja etäpalveluiden seurauksena.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Vastaajien määrä: 1

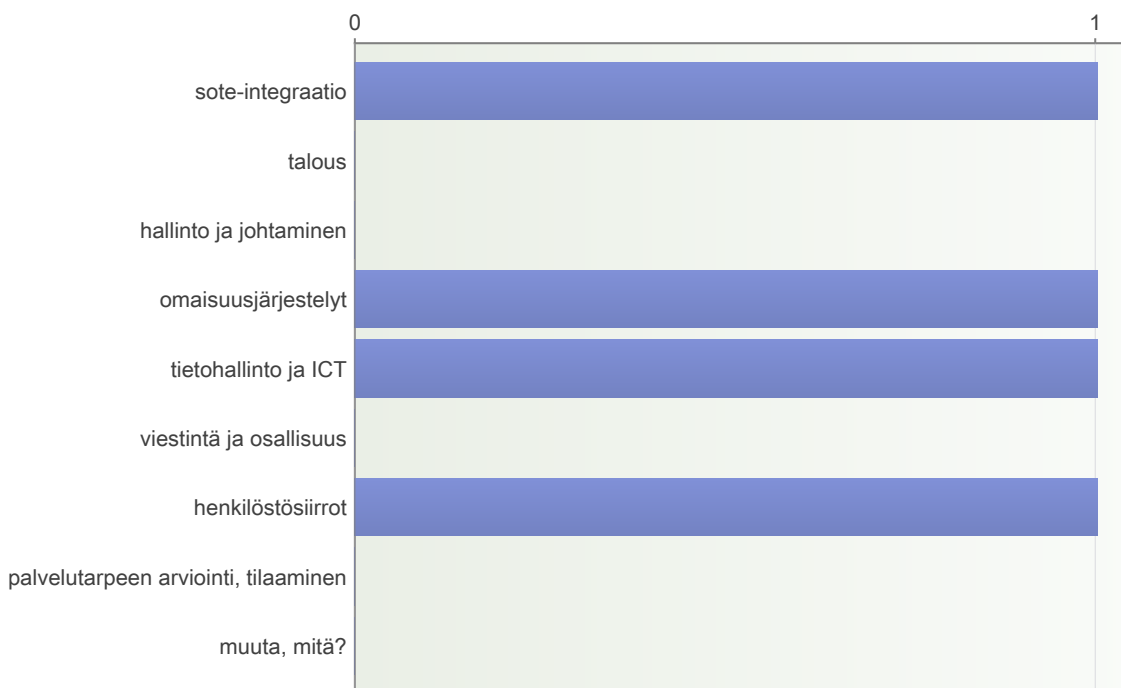
- Lapin erityisolosuhteita ei rahoituksessa ole riittävästi huomioitu.

Sairastavuus, välimatkat ja ikärakenne tulee paremmin huomioida rahoituksessa. Nyt suunniteltu harvaanasutuksen kompensatio ei ole olosuhteisiin nähden riittävä.

Lappiin tulee osoittaa erillinen valtionosuuserä, jolla turvataan saamelaisten palvelut.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksen valmistelussa ja toimeenpanossa on johdonmukaisesti huomioitava kolmas sektori ja järjestöt. Suomessa tarvitaan keskuksia, keskittymiä ja keskuskaupunkeja, mutta myös hajautettua hallintoa ja palveluja eri puolilla Suomea. Koko Suomen kehittämistä ei voida keskittää. Maakunnalla on oltava riittävät resurssit turvata elinvoimaa myös kaupunkialueiden ulkopuolella.

Valtakunnan rajat ylittävä yhteistyö tulee huomioida, Lapissa tähän on hyvät mahdollisuudet.

Uudistuksen voimaantulon siirtymävaiheen tulee olla tarpeeksi väljä/pitkäjä maakunnan ja kuntien itse määriteltävissä. Lailla ei ole tarpeen määrätä, että kaikki organisaatiot ovat täydessä toimintavalmiudessa 1.1.2019, vaan ne voidaan toteuttaa vaiheittain, maakunnan ja kuntien itse määrittämällä aikataululla.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.